

دغدغه حفظ بقایای باغ‌های شیراز

مردم شیراز که زمانی شهرشان از هر سو با درختان بلند قامت و باغ‌های نشاط انگیز، احاطه شده بود و هوایش به همین واسطه اعتدال داشت و تا چندسال قبل، رنگ کدورت را ندیده بود، اکنون دغدغه حفظ باقیمانده باغ‌های اندک و پراکنده را دارند و مدام با دیدن جایگزینی بتن به جای درخت، دست بر زانوی حسرت می‌کوبند و چشم به راه ذره‌ای عمل از سوی مسئولان نشان هستند.

به گزارش سایت خبری پرسون از فارس، نام شیراز، با باغ و طراوت و سبزی و زیبایی و ... گره خورده است و بردن نام باغ‌های شیراز، ذهن را به سمت قصردشت سوق می‌دهد، حال آنکه در گذشته نه چندان دور و همین ۵ دهه قبل، شمار باغ‌های این شهر در شرق، جنوب، شمال و غرب، آنقدر بود که بتوان مدعی شد، شهر راز را باغ‌ها احاطه کرده است و همین عامل مهم اعتدال هوا و از مهمترین عوامل خوش مشربی و میهمان نوازی و سلامت مردمان این دیار جذاب و مهاجر پذیر به شمار می‌رود.

شیراز در سمت شمال، تا گذشته نه زیاد دور، باغ‌هایی داشت زیبا و مفرح که از اندکی پائین‌تر از دروازه قرآن شروع می‌شد و تا کنار گوش حرم مطهر علی ابن حمزه (ع) و بازار وکیل شمالی، امتداد می‌یافت و همواره نسیم روح‌نواز آنها، کدورت را از خاطر ساکنان و رهگذران این دیار می‌زدود.

مجموعه گردشگری چهارباغ همان باغ-محور شمال به جنوب شیراز است که در همسایگی rlm&، اش، داشته rlm&های بسیار ارزشمند دیگری نیز، وجود دارند و از همین رو، حفظ و باززنده rlm& سازی آنها ضروری است. باغ‌هایی که زمانی چهارگوشه، چهارراه حافظیه کنونی قرار داشت.

آرامگاه خواجه کرمانی (۱۳۱۵-۱۳۷۰)، دروازه قرآن (عبدالدوله دیلمی، قرن چهارم هجری- حسین ایگار، ۱۳۲۸ خورشیدی)، باغ تاریخی هفت rlm&تنان(صفویه-زندیه) و آرامگاه شاه شجاع (زندیه، پهلوی) از دیگر داشته rlm&های پرارزش تاریخی همجوار این محور اصلی در باغ rlm&های تاریخی شیراز است. با گذر از آرامگاه میر علی ابن حمزه (ع) و پل علی ابن حمزه، مجموعه تاریخی زندیه خودنمایی می rlm&کند و این مجموعه، همان میانه rlm& باغ-محور شرقی-غربی (باغ-نظر-باغشاه) شیراز بوده است.

یک پژوهشگر حوزه باغ‌های شیراز در ارتباط با ضرورت حفظ بقایای فضای سبز باغی این شهر ضمن ابراز نگرانی از تداوم روند تخریب و رعایت rlm&شدن حریم برخی باغ rlm&های تاریخی شهر راز گفت: یک گردشگر و دوست rlm&دار شیراز پیش از این در بدو ورود به این شهر، منظری از باغ‌ها و فضای سبز مشجر را مقابل دیدگان داشت، خصوصا از مسیر دروازه قرآن و این گذر تاریخی تا به حرم مطهر حضرت شاهچراغ (ع)، باغ‌های متعددی را می‌دید و از فضای مفرح آن لذت می‌برد، از چهارباغ صفوی یعنی جهان rlm&نما، باغ نو، باغ تازه کشف rlm&شده جعفرآباد و باغ ملی و آرامگاه علی ابن حمزه (ع) و ...

داریوش مختاری خاطرنشان کرد: در مسیر شرق به غرب هم باغ rlm&های قاجاریه نظیر باغ صاحب اختیار و باغ شیخ و باغ‌شاه صفوی و باغ تاریخی نوآبی و تا برسد به باغ‌های متراکم و زیبای قصردشت و دیگر باغ‌های آن محدوده، قرار داشت.

مختاری گفت: چهارباغ شیراز، آنچنان مجموعه بی همتایی از هویت ملی، ارزش تاریخی، میراث فرهنگی و سبزی پرطراوت باغات شیراز جنت طراز را در کنار هم قرار داده بود که هوش از سر می rlm&برد و حتی امروز هم که بخشی از این باغ‌ها دیگر وجود خارجی ندارد، ضرورت باززنده‌سازی و حفظ این آثار تاریخی مشهود است.

وی با هشدار برای نجات یک باغ rlm&های تاریخی شیراز که کم کم در آستانه فراموشی و تخریب کامل قرار گرفته rlm&اند، افزود: از این دست باغ‌های فراموش شده می‌توان به تاریخی شیخ واقع در ضلع شرقی میدان امام حسین (ع)، باغ‌شاه که قطعه اصلی آن در ضلع غربی میدان امام حسین (ع) و قطعه rlm&ی دیگر آن نبش خیابان فلسطین قرار دارد، باغ تاریخی صاحب اختیار واقع در خیابان زند روبروی خیام که دارای عرصه و کوشک سالم است، باغ تاریخی ایلخانی که از حدود ۲ دهه قبل مرمت آن را آغاز کرده‌اند!!، باغ تاریخی حکیمیان واقع در ضلع غربی خیابان آستانه، باغ تاریخی مینو یا همان خانه مهدی نمازی و باغ تاریخی نوآبی واقع در میدان قصرالدشت با یک کوشک بزرگ قاجاری در حال ریزش که به طور عمد رهاسازی شده است، اشاره کرد.

مختاری اضافه کرد: کوشک زیبای مرکز سلامت قصرالدشت و کوشک شگفت rlm& انگیز باغ شاهپریان نبش کوچه هشتاد و سه قصردشت نیز از فضاهای رها شده محسوب و احساس می‌شود که به طور عمد به سمت ویرانی سوق داده می rlm&شوند و این فهرست همچنان ادامه دارد.

این کارشناس مسائل باغ‌ها با بیان اینکه از مجموعه باغ rlm&های تاریخی ده گانه بافت ارم، تنها باغ ارم باقی مانده است، گفت: این باغ ثبت شده و بسیار ارزشمند هم هر ساعت در معرض خطر قرار دارد و بلندمرتبه سازی‌ها و اقدامات غیراصولی آن را به شدت تهدید می‌کند.

او در ادامه گفت: با اینکه در این سال rlm&ها شاهد اقدامات ارزنده‌ای چون باززنده rlm&سازی آرامگاه خواجه کرمانی، باغ دلگشا و باغ جهان نما و اقدام اخیر و ارزنده سنگ rlm&فرش کردن خیابان ارم توسط شهرداری شیراز بوده rlm&ایم، ولی روند شتابان تخریب rlm&ها نشان می‌دهد که

این اقدامات به هیچ وجه کافی نیست. حتی بوستان شهروند در شرق شیراز که یکی از کارهای خوب و با طراحی چشمگیر و الگوبرداری از باغ‌های تاریخی بوده است، با همه دلنشینی‌اش، چیزی از پریشانی‌مان در نظاره‌گری تخریب بی رویه باغ‌ها نمی‌کاهد.

مختاری در پاسخ به این پرسش ایسنا که راهکار نجات باغ‌های شیراز چیست؟ گفت: شواهد نشان می‌دهد که از دیدگاه واقع‌گرایانه در مسایل اجرایی، اولین بن‌بست برای نجات و بهسازی این عرصه‌ها و سرمایه‌های تاریخی شگرف شیراز، مسایل پیچیده مالکیتی؛ بن‌بست دوم، مسایل اعتباری برای تملک این عرصه‌هاست و بن‌بست سوم، ضعف شدید مدیریتی و شاید مماشات و کوتاهی اداره کل میراث فرهنگی استان فارس در حوزه باغ‌های تاریخی شیراز بوده است.

او که اخیراً از کشف یک باغ تاریخی _جعفرآباد_ در شیراز خبر داده بود، ادامه داد: بسیاری از اقدام‌ها از جمله مطالعه و شناسایی و حفظ حریم این عرصه‌ها، تنها در ظرف توانمندی این سازمان قابل انجام است و نیازی به منابع اعتباری ندارد. برای نمونه، باغ تاریخی کفشگر در محل بیمارستان نمازی یا باغ تاریخی خلیلی در همجواری آن، با نصب یک تابلو و یک مرزبندی ساده، قابل رصد و پیگیری و محافظت است.

مختاری ضمن ابراز گلایه از میراث فرهنگی فارس و شیراز، افزود: می‌بینم که میراث فرهنگی فارس در حوزه باغ‌های شیراز عملاً دچار یک فراموشی و ناپختگی مطلق و شاید مماشات و چشم‌پوشی فزاینده شده که بسیار دردناک و ناامید کننده است. افزون بر آن، باید دید که نقش و عملکرد دستگاه مرجع و بالادستی استانداری فارس در این وضعیت نگران‌کننده، چگونه بوده است.

منبع: ایسنا